

3/21 66

การศึกษาการจัดกิจกรรมสร้าง เสริมวิธีการแสวงหาความรู้ในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร

นางภาวนา ภูมิศรีสอาด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาประถมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2533

ISBN 974-578-215-7

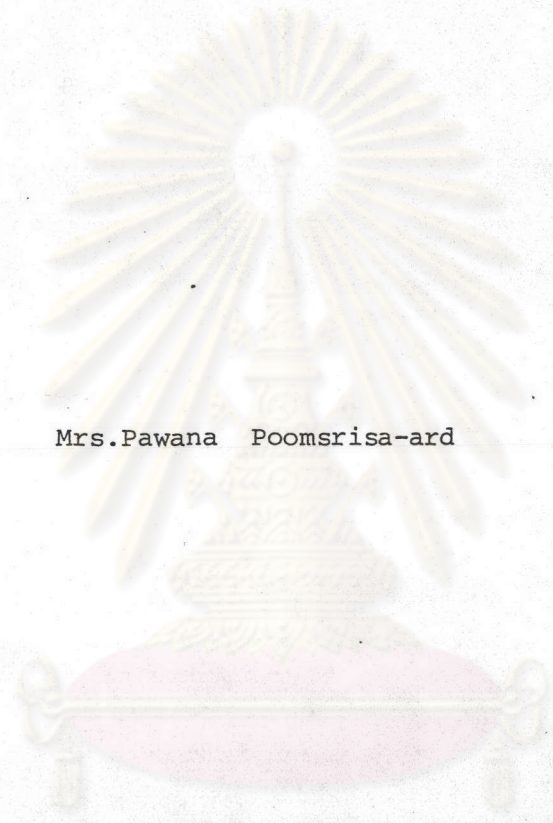
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

017013

I10311695

A STUDY OF ACTIVITY ORGANIZATION TO ENCOURAGE KNOWLEDGE
SEEKING METHODS IN THE AREA OF LIFE EXPERIENCES FOR
PRATHOM SUKSA SIX STUDENTS IN BANGKOK METROPOLIS

Mrs.Pawana Poomsrisa-ard

ศูนย์วิทยุทรัพยากร

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Elementary Education
Graduate School
Chulalongkorn University

1990

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาการจัดกิจกรรมสร้างเสริมวิถีการแสวงหาความรู้ในกลุ่ม
สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
ในกรุงเทพมหานคร

โดย

นางภาวนา ภูมิศรีสอาด

ภาควิชา

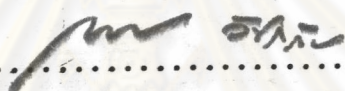
ประถมศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

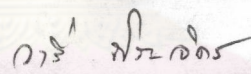
รองศาสตราจารย์ รุจิระ สุภรณ์ไพบูลย์

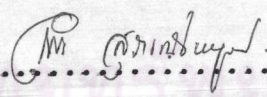

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการ
ศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรราชย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ วาริ ธีระจิตร)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ รุจิระ สุภรณ์ไพบูลย์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.น้อมศรี .เคท)

ภาวนา ภูมิศรีสอาด : การศึกษาการจัดกิจกรรมสร้างเสริมวิธีการแสวงหาความรู้ในกลุ่ม
สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร (A
STUDY OF ACTIVITY ORGANIZATION TO ENCOURAGE KNOWLEDGE SEEKING
METHODS IN THE AREA OF LIFE EXPERIENCES FOR PRATHOM SUKSA SIX
STUDENTS IN BANGKOK METROPOLIS) อ.ที่ปรึกษา : รศ. รุจิระ สุภรณ์ไพบูลย์, 226 หน้า.
ISBN 974-578-215-7

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจการจัดกิจกรรมสร้างเสริมวิธีการแสวงหาความรู้ในกลุ่ม
สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับ
ประโยชน์และความสนใจต่อการจัดกิจกรรมสร้างเสริมวิธีการแสวงหาความรู้ ในกลุ่มสร้างเสริม
ประสบการณ์ชีวิตที่จัดขึ้น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร โดยใช้ตัวอย่าง
ประชากรเป็นนักเรียน 500 คน ครู 20 คน

ผลการวิจัยพบว่า

1. วิธีการแสวงหาความรู้ที่ครูจัดมากเป็นอันดับ 1 คือ วิธีการสืบเสาะหาความรู้ วิธีการใช้
แหล่งข้อมูลเป็นอันดับ 2 และวิธีการค้นคว้าด้วยตนเองเป็นอันดับสุดท้าย

สำหรับกิจกรรมสร้างเสริมวิธีการแสวงหาความรู้ที่ครูจัดมาก คือ การเปิดโอกาสให้
นักเรียนคิดและซักถามข้อสงสัย การให้นักเรียนหาข่าวที่สำคัญมาสนทนากัน และการให้นักเรียนหาความรู้
จากการทำแบบฝึกหัดและตอบคำถามในบทเรียน กิจกรรมที่ครูจัดน้อย คือ การเชิญวิทยากร การ
แนะนำให้นักเรียนออกไปสัมภาษณ์บุคคลต่าง ๆ หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนและการแนะนำให้นักเรียนนำ
ความรู้ที่ได้มาทำนายผลหรือคาดการณ์ล่วงหน้าว่าต่อไปจะเกิดอะไรขึ้น

2. วิธีการแสวงหาความรู้ที่นักเรียนเห็นว่ามีประโยชน์มาก และสนใจมาก คือ วิธีการใช้แหล่ง
ข้อมูลอันดับ 1 วิธีการค้นคว้าด้วยตนเอง อันดับ 2 และวิธีการแก้ปัญหาหรือวิธีวิทยาศาสตร์เป็นอันดับ
สุดท้าย

ภาควิชา ..... ประถมศึกษา .....
สาขาวิชา ..... ประถมศึกษา .....
ปีการศึกษา ..... 2533 .....

ลายมือชื่อนิติ ..... มณฑล สุภรณ์ไพบูลย์ .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... (รศ. รุจิระ) .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

PAWANA POOMSRIISA-ARD : A STUDY OF ACTIVITY ORGANIZATION TO ENCOURAGE KNOWLEDGE SEEKING METHODS IN THE AREA OF LIFE EXPERIENCES FOR PRATHOM SUKSA SIX IN BANGKOK METROPOLIS. THESIS ADVISOR : ASSO.PROF. RUJIRA SUPORNPIBIL, 226 PP. ISBN 974-578-215-7

The purposes of this research were to investigate about activity organization to encourage knowledge seeking methods in the area of life experiences for Prathom Suksa Six students and to investigate the opinions about benefits and interested in activity organization to encourage knowledge seeking methods in the area life experiences for Prathom Suksa Six students in Bangkok Metropolis. The subjects were 500 students and 20 teachers in the area of life experiences for Prathom Suksa Six in Bangkok Metropolis.

The researches finding were as follows:

1. The knowledge seeking methods, the methods which were mentioned most often were inquiry method, and using resources respectively. The method which the teachers mentioned least was self-study.

The most organized activities to encourage knowledge seeking methods were the students an opportunity to think and asked questions, assigning students to search for an important news for discussion, and permitting students' learning through drills and exercises. The least organized activities were inviting guest lecturer, advising students to interview the specialist who involved with the lesson, and advising students to apply their knowledge to forecast what is going to be.

2. The most beneficial and interesting knowledge seeking methods thought to be the most were method of using and self-study respectively; and the least beneficial and interesting method was problem-solving or scientific method.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ..... ประถมศึกษา
สาขาวิชา ..... ประถมศึกษา
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิติต ..... ทนท พงษ์ศรีสงหา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เสร็จสมบูรณ์ได้ เนื่องจากได้รับความช่วยเหลือในการให้คำปรึกษา แนะนำ ตลอดจนตรวจและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จาก รองศาสตราจารย์ วาริ ถิระจิตร ประธานกรรมการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.น้อมศรี เคท กรรมการ และรองศาสตราจารย์ รุจิระ สุภรณ์ไพบูลย์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอขอบคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้กรุณาช่วยตรวจ และปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือในการวิจัย อันได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นवलเพ็ญ วิเชียรโชติ อาจารย์สมใจ บุญอุรพิภิญโญ อาจารย์ วินัย คำสุวรรณ และ อาจารย์ ศิริกาญจน์ ทองอินทร์

นอกจากนี้ยังได้รับความร่วมมือจากผู้บริหาร ครู และนักเรียนของทุกโรงเรียนที่ได้ไปเก็บข้อมูล และได้รับแรงใจ ความช่วยเหลือ จากคุณเรืองฤทธิ์ ค.ญ.นภันท์ และ ค.ญ.วรรณวรรตม์ ภูมิศรีสอาด ตลอดจนคุณแม่ พี่ น้อง และเพื่อน ๆ C1 รวมทั้งอาจารย์โรงเรียนสาธิตเกษตรา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณและขอบคุณทุกท่านเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ภาวนา ภูมิศรีสอาด

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

ช

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ

บทที่

1	บทนำ	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
	ขอบเขตของการวิจัย	7
	ข้อดกลงเบื้องต้น	7
	คำจำกัดความ	7
	ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	9
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
	ลักษณะของกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต	11
	จุดมุ่งหมายของกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต .	12
	โครงสร้างของกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต .	12
	ลักษณะการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริม	
	ประสบการณ์ชีวิต	15
	การประเมินผล	15
	ปัญหาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์	
	ชีวิต	16

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

หน้า

	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนกับกลุ่มสร้างเสริม	
	ประสบการณ์ชีวิต	18
	หลักในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน	18
	ลักษณะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนกลุ่มสร้าง	
	เสริมประสบการณ์ชีวิต	21
	การจัดกิจกรรมสร้างเสริมวิธีการแสวงหาความรู้ใน	
	กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต	23
	ทักษะการแสวงหาความรู้	24
	วิธีการแสวงหาความรู้	28
	วิธีการค้นคว้าด้วยตนเอง	29
	วิธีการแก้ปัญหาหรือวิธีวิทยาศาสตร์	34
	วิธีการสืบเสาะหาความรู้	38
	วิธีการทดลอง	41
	วิธีการค้นพบหรือค้นหาคำตอบ	48
	วิธีการใช้แหล่งข้อมูล	55
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	64
3	วิธีดำเนินการวิจัย	70
	ประชากรและตัวอย่างประชากร	70
	การสร้างเครื่องมือในการวิจัย	74
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	83
	การวิเคราะห์ข้อมูล	83
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	87
	การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	88

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5	
สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	151
สรุปผลการวิจัย	153
อภิปรายผลการวิจัย	160
ข้อเสนอแนะ	172
รายการอ้างอิง	174
ภาคผนวก	187
ประวัติผู้เขียน	226

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงรายละเอียดกลุ่มตัวอย่างประชากร	23
2	จำนวนและค่าร้อยละของครูจำแนกตามสถานภาพ	88
3	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยง เบนมาตรฐานของคะแนนการจัดกิจกรรม สร้างเสริมวิธีการค้นคว้าด้วยตนเอง	91
4	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยง เบนมาตรฐานของคะแนนการจัดกิจกรรม สร้างเสริมวิธีการแก้ปัญหาหรือวิธีวิทยาศาสตร์	93
5	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยง เบนมาตรฐานของคะแนนการจัดกิจกรรม สร้างเสริมวิธีการสืบเสาะหาความรู้	95
6	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยง เบนมาตรฐานของคะแนนการจัดกิจกรรม สร้างเสริมวิธีการทดลอง	97
7	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยง เบนมาตรฐานของคะแนนการจัดกิจกรรม สร้างเสริมวิธีการค้นพบหรือค้นหาคำตอบ	98
8	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยง เบนมาตรฐานของคะแนนการจัดกิจกรรม สร้างเสริมวิธีการใช้แหล่งข้อมูล	99
9	ค่าเฉลี่ย ส่วน เบี่ยง เบนมาตรฐาน และลำดับที่ของวิธีการ แสวงหาความรู้ที่ครูจัดสำหรับนักเรียน	101
10	จำนวนและค่าร้อยละของนักเรียนจำแนกตามสถานภาพ	103
11	จำนวนและค่าร้อยละของนักเรียน จำแนกตามกิจกรรมสร้างเสริม วิธีการค้นคว้าด้วยตนเอง	106
12	จำนวนและค่าร้อยละของนักเรียน จำแนกตามกิจกรรมสร้างเสริม วิธีการแก้ปัญหาหรือวิธีวิทยาศาสตร์	108
13	จำนวนและค่าร้อยละของนักเรียน จำแนกตามกิจกรรมสร้างเสริม วิธีการสืบเสาะหาความรู้	111
14	จำนวนและค่าร้อยละของนักเรียน จำแนกตามกิจกรรมสร้างเสริม วิธีการทดลอง	113

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
15	จำนวนและค่าร้อยละของนักเรียน จำแนกตามกิจกรรมสร้างเสริม วิธีการค้นพบหรือค้นหาคำตอบ	115
16	จำนวนและค่าร้อยละของนักเรียนจำแนกตามกิจกรรมสร้างเสริม วิธีการใช้แหล่งข้อมูล	116
17	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของ นักเรียนเกี่ยวกับประโยชน์ในการจัดกิจกรรมสร้างเสริมวิธีการ ค้นคว้าด้วยตนเอง	118
18	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของ นักเรียนเกี่ยวกับประโยชน์ในการจัดกิจกรรมสร้างเสริมวิธีการ แก้ปัญหาหรือวิธีวิทยาศาสตร์	120
19	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของ นักเรียนเกี่ยวกับประโยชน์ในการจัดกิจกรรมสร้างเสริมวิธีการ สืบเสาะหาความรู้	123
20	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของ นักเรียนเกี่ยวกับประโยชน์ในการจัดกิจกรรมสร้างเสริมวิธีการ ทดลอง	124
21	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของ นักเรียนเกี่ยวกับประโยชน์ในการจัดกิจกรรมสร้างเสริมวิธีการ ค้นพบหรือค้นหาคำตอบ	126
22	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของ นักเรียนเกี่ยวกับประโยชน์ในการจัดกิจกรรมสร้างเสริมวิธีการใช้ แหล่งข้อมูล	127
23	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และลำดับที่ของวิธีการ แสวงหาความรู้ที่นักเรียนเห็นว่ามิใช่ประโยชน์	129

สารบัญญัตราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
24	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความสนใจของนักเรียนในการจัดกิจกรรมสร้างเสริมวิธีการค้นคว้าด้วยตนเอง	130
25	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความสนใจของนักเรียนในการจัดกิจกรรมสร้างเสริมวิธีการแก้ปัญหาหรือวิธีวิทยาศาสตร์	131
26	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความสนใจของนักเรียนในการจัดกิจกรรมสร้างเสริมวิธีการสืบเสาะหาความรู้	134
27	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความสนใจของนักเรียนในการจัดกิจกรรมสร้างเสริมวิธีการทดลอง	135
28	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความสนใจของนักเรียนในการจัดกิจกรรมสร้างเสริมวิธีการค้นพบหรือค้นหาคำตอบ	137
29	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความสนใจของนักเรียนในการจัดกิจกรรมสร้างเสริมวิธีการให้แหล่งข้อมูล ..	138
30	ค่าเฉลี่ย ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน และลำดับที่ของวิธีการแสวงหาความรู้ตามความสนใจของนักเรียน	141
31	จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามรายการคำถามในการสัมภาษณ์ครู เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมสร้างเสริมวิธีการแสวงหาความรู้	142
32	จำนวนที่ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งสำรวจได้จากบันทึกการสอนหรือแผนการสอนของครู	147
33	จำนวนที่ครูใช้สื่อการเรียนการสอนสำรวจจากบันทึกการสอนแผนการสอน	149
34	จำนวนครูที่จัดบรรยากาศในชั้นเรียน จากการสำรวจห้องเรียน	150